

Når kunden spørger til tryksagens miljøpræstation

Baggrund

Tryksagens miljøforhold er ofte et tema i trykkeriets dialog med kunden og der findes en række indsatser, certificeringer og miljømærker som trykkerierne kan tage i anvendelse med henblik på at optimere tryksagens miljøpræstation. I dette dokument er de mest udbredte eller omtalte ordninger kort beskrevet. Alle de beskrevne ordninger er i større og mindre omfang taget i anvendelse af danske grafiske virksomheder i Danmark.

Det korte svar til kunden

Der findes en række forskellige indsatser, certificeringer og miljømærker, der kan anvendes til at dokumentere miljøpræstationen og nogle vil henholdsvis overlape og andre komplementere hinanden. Der er af samme årsag heller ikke én ordning, der kan betragtes som værende den bedste, da der kan være mange forskellige metoder til at optimere tryksagens miljøpræstation.

Ordning	Omfang	Beskrivelse	Status
ISO 14001	Virksomhed	ISO 14001 er en international miljøledelsesstandard, der har til formål at sikre, at den certificerede virksomhed lever op til standardens krav til at styre, overvåge og samtidig nedbringe den belastning af miljøet, der er et resultat af virksomhedens aktiviteter. Det er et krav i ISO 14001, at virksomheden dokumenterer løbende miljøforbedringer ved fastsættelse af mål og handlingsplaner for de væsentligste miljøpåvirkninger. Officiel website: https://www.iso.org/standard/60857.html	ISO 14001 er internationalt set den mest udbredte og anerkendte standard for certificering af en virksomheds miljøledelsessystem. Certificeringen foretages oftest af en akkrediteret uafhængig 3. part.
EMAS	Virksomhed	EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) er EU's miljøledelsesordning. For at blive EMAS-registreret skal en virksomhed overholde kravene til ISO 14001, kortlægge og inddrage de indirekte miljøforhold fra produkter og serviceydelser samt offentliggøre en miljøredegørelse. Officiel website: www.ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm	EMAS er EU's miljøledelses- og auditsystem. EMAS anses af den danske Miljøstyrelse for at være den mest ambitiøse miljøledelsesordning, som en virksomhed kan blive certificeret efter. Certificeringen varetages oftest af en akkrediteret uafhængig 3. part.

Ordning	Omfang	Beskrivelse	Status
DS 49001	Virk-somhed	<p>DS 49001 er et ledelsessystem for virksomhedens arbejde med samfundsmæssigt ansvar og bæredygtige forretningsgange. DS 49001 tager grundlæggende afsæt i ISO 26000 (CSR).</p> <p>Det er et krav i DS 49001, at virksomheden dokumenterer løbende miljøforbedringer ved fastsættelse af mål og handlingsplaner.</p> <p>Certificeringen har fokus på en lang række krav indenfor god ledelse, menneskerettigheder, arbejdsforhold, miljøforhold, god forretningsskik, forbrugerforhold og lokal samfundsudvikling og -involvering.</p> <p>Officiel website for DS 49001: www.ds.dk/da/raadgivning/csr</p> <p>Officiel website for ISO 26000: www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=42546</p>	<p>Den danske standard for CSR, DS 49001, bygger på den internationale ledelsessystemstandard ISO 26000.</p> <p>DS 49001 er udviklet af DS, Dansk Standard.</p> <p>Certificeringen varetages oftest af en akkrediteret uafhængig 3. part.</p>
Det Grafiske CSR kodeks	Virk-somhed	<p>Det Grafiske CSR kodeks er et CSR-kodeks, som er målrettet den grafiske branche og udviklet af Grakom og HK/Privat. Formålet med Kodeks er at standardisere arbejdet med virksomhedens samfundsmæssige (sociale) ansvar ved fremstilling af grafiske produkter og serviceydelser - både nationalt og internationalt.</p> <p>Det Grafiske CSR kodeks tager udgangspunkt i FN Global Compacts ti principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorruption, men er gjort mere handlingsorienteret til den grafiske branche.</p> <p>Officiel website: https://www.grakom.dk/services/din-virksomhed/csr</p>	<p>Det Grafiske CSR kodeks er en sammenfattende beskrivelse på et strategisk niveau af de forhold, der i en CSR sammenhæng er relevant for grafisk produktion og produkter.</p> <p>Den grafiske virksomhed kan med udgangspunkt i kodeks erklære, at de har tiltrådt kodeks og enten selv foretage løbende evalueringer af overensstemmelse eller lade det verificere af ekstern uafhængig part.</p>

Ordning	Omfang	Beskrivelse	Status
PEFC	Produkt	<p>PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) har til formål at dokumentere og fremme velforvaltet drift af skovene samt sikre, at det er muligt at følge det certificerede træ gennem hele forarbejdningskæden fra skoven til forbrugeren.</p> <p>PEFC er verdens største certificeringssystem for skove, som med deres standarder forsøger at ændre den måde, som skove drives på verdensplan og lokalt for at sikre, at vi alle kan nyde de miljømæssige, sociale og økonomiske fordele, som skove har. PEFC-mærket sikrer, at materialeforbruget til tryksagen bidrager til velforvaltet skovbrug.</p> <p>For at opnå PEFC-certificering kræves det, at såvel leverandøren af råvarer som producenten kan spare papiret tilbage i forsyningskæden og derved garantere, at det anvendte materiale lever op til kravene.</p> <p>Officiel website: www.pefc.dk</p>	<p>PEFC er en internationalt anerkendt certificeringsordning.</p> <p>PEFC tager afsæt i et bæredygtighedsperspektiv for driften af skovene og kravene er ikke baseret på en livscyklusvurdering.</p> <p>Certificeringen varetages af en akkrediteret uafhængig 3. part.</p>
FSC®	Produkt	<p>FSC (Forest Stewardship Council) har til formål at fremme en miljømæssig, social og økonomisk forsvarlig drift af skovbrugene. God skovdrift sikrer, at træfældningen opretholder skovens biologiske mangfoldighed, produktivitet og økologiske processer.</p> <p>Samtidig skal driften foretages på en måde, der giver lokale og indfødte befolkninger i området mulighed for at få gavn af skoven.</p> <p>Skovdriften skal sikre et økonomisk afkast, men dette hensyn må ikke overskygge hensynet til natur og mennesker. FSC mærket sikrer, at materialeforbruget til tryksagen bidrager til bæredygtigt skovbrug.</p> <p>For at opnå FSC certificering kræves det, at såvel leverandøren af råvarer som producenten kan spare papiret tilbage i forsyningskæden og derved garantere, at det anvendte materiale lever op til kravene.</p> <p>Officiel website: www.fsc.dk</p>	<p>FSC er en internationalt anerkendt certificeringsordning og har som den eneste skovcertificering i verden opbakning fra de globale miljøorganisationer som WWF, Greenpeace osv.</p> <p>FSC tager afsæt i et bæredygtighedsperspektiv for driften af skovene og kravene er ikke baseret på en livscyklusvurdering.</p> <p>Certificeringen varetages af en akkrediteret uafhængig 3. part.</p>

Ordning	Omfang	Beskrivelse	Status
Svanen	Produkt Virksomhed	Svanen er det nordiske miljømærke, der stiller krav til miljøpræstationen af både trykkeri og tryksag med udgangspunkt i produkters livscyklus. Et svanemærket trykkeri er blandt de trykkerier på markedet, der har den bedste miljømæssige præstation. Kravene strammes jævnlige op, og er baseret på en vurdering af råvarer, kemiske tilsætninger og produktionsprocesser. Også produktets kvalitet, emballage og den senere affaldshåndtering er der krav til. Officiel website: www.ecolabel.dk .	Svanemærket er et af de to officielle miljømærker, der findes i Danmark, og som stiller krav med udgangspunkt i produkternes livscyklus. Udformning af kriterierne samt certificeringen varetages af den danske myndighed: Miljømærkning Danmark.
Blomsten	Produkt	Blomsten er det europæiske miljømærke, der stiller krav til miljøpræstationen af tryksagen med udgangspunkt i produkters livscyklus. Kravene strammes jævnlige op, og er baseret på en vurdering af råvarer, kemiske tilsætninger og produktionsprocesser. Også produktets egnethed til genanvendelse er der krav til. Officiel website: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/	Blomsten er et af de to officielle miljømærker, der findes i Danmark, og som stiller krav med udgangspunkt i produkternes livscyklus. Udformning af kriterierne samt certificeringen varetages af den danske myndighed: Miljømærkning Danmark.
ClimateCalc	Virksomhed Produkt	ClimateCalc er et grafisk klimaværktøj, som kan beregne klimabelastningen for både virksomheden og den enkelte tryksag. ClimateCalc klimaregnskabet viser de væsentlige indsatsområder og virksomhedens klimadata for de foregående år, hvilket kan anvendes til at fastlægge mål for løbende forbedringer af virksomhedens miljøpræstation. Samtidig kan ClimateCalc udregne den enkelte tryksags klimabelastning, hvorved den grafiske virksomhed kan rådgive kunden om valg af f.eks. papir, der kan reducere tryksagens CO ₂ -udledning. Desuden kan virksomheden også tilbyde at klimakompensere den enkelte kundes tryksager. Officiel website: www.climatecalc.eu/dk	ClimateCalc er baseret på Intergrafs internationale standard for klimaberegning, der omfatter mindst 95% af udledningen af drivhusgasser i tryksagernes livscyklus. ClimateCalc benytter standardiserede data fra anerkendte LCA databaser, der gør det muligt at sammenligne data på tværs af virksomheder og lande. Beregningssystemet er verificeret til at være i overensstemmelse med ISO 14064-1 og ISO 16759. ClimateCalc er en privat ordning, og certificeringen varetages af de organisationer, der er medlem af International Association ClimateCalc, hvilket i Danmark er Grakom.

Ordning	Omfang	Beskrivelse	Status
Cradle to Cradle	Virksomhed Produkt	<p>Cradle to Cradle er en standard, der rummer en holistisk tilgang til produktdesign og produktion samt et aspekt af kontinuerlig forbedring, idet produktet kan udvikle sig gennem fem niveauer: Basic, Bronze, Sølv, Guld og Platin.</p> <p>Produkterne vurderes på fem parametre: Materiale-sundhed, materialegenanvendelse, vedvarende energi, forvaltning af vandressourcen og social ansvarlighed.</p> <p>Officiel web site: http://www.c2ccertified.org/</p>	<p>Cradle to Cradle produkt-certificeringsstandarden ledes af det private certificeringsinstitut "The Cradle to Cradle Product Innovation Institute" i San Francisco, USA. I 2013 blev der etableret en afdeling i Holland.</p> <p>Certificering udføres af forskellige certificeringsfirmer, der akkrediteres af Cradle to Cradle.</p> <p>Da Cradle to Cradle har en selektiv tilgang, til vurderinger af de ikke umiddelbart sammenlignelige parametre, så er de prioriteringer, der er udvalgt, ikke nødvendigvis foretaget på baggrund af livscyklusanalyser. Kravene til certificeringen af et produkt er som følge der af, heller ikke nødvendigvis baseret på en objektiv og verificerbar analyse af, hvor gode eller dårlige de er for miljøet.</p>

Mere information

Kontakt Grakoms miljø- og konsulentafdeling for spørgsmål og yderligere information på www.grakom.dk/om-grakom/medarbejdere